

Crònica del Simposi internacional «Situació i perspectives del plurilingüisme a Europa», (València, 6, 7 i 8 de novembre del 2008). – La convocatòria científica es va plantejar com una acció institucional instal·lada en la necessitat d'actualitzar les previsions i verificar els incompliments d'un àmbit legislatiu essencial: el de la *Llei d'ús i ensenyament del valencià* (1983) i les altres «lleis lingüístiques» referides a les tres llengües d'Espanya –el català, el basc i el gallec–, majoritàriament aprovades entre el 1982 i el 1986, a l'empara de la Constitució espanyola i dels respectius Estatuts d'Autonomia, precisament en l'època en què l'Estat espanyol s'integrava als organismes de la Comunitat Europea.

És per això que el Simposi, segons precisà Josep Palomero (President de la Secció de Foment de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que va convocar el Simposi) en la presentació de les sessions científiques i les activitats complementàries –que van comptar amb nombrosa assistència de participants, amb alts nivells d'especialització o qualificació en recerca, docència i gestió lingüística i cultural–, pretenia assolir tres objectius entrelaçats: l'examen de la precària situació lingüística valenciana, malgrat els grans avanços en la presència de la llengua pròpia a l'ensenyament i altres sectors; la determinació de les semblances, desigualtats jurídiques i interrelacions de les polítiques lingüístiques del conjunt d'Espanya, mancades d'una Llei de Llengües que les reconega explícitament i en pugua garantir jurídicament la plenitud de dret i d'ús social; i, sobretot, la presa de posició en relació a les accions i les omissions de la Unitat Europea davant d'un dels seus reptes fonamentals, la situació multilingüe (objecte de documents oficials, com la Carta Europea de les Llengües Minoritàries; i d'informes clarificadors, i estudis rellevants com el del projecte *Valuing All Languages in Europe* (VALEUR), o el Grup d'Alt Nivell de Multilingüisme per a la Comissió de les Comunitats Europees (informe final de 26 de setembre de 2007).

Així es va anar comprovant en les sis sessions científiques consagrades als tres objectius citats:

Tipologia de les polítiques lingüístiques en els estats europeus, coordinada per Albert Hauf, amb la participació d'Eva Pons, Pirkko Nuolijärvi, Xavier Vila i Albert Branchadell, va caracteritzar la regulació jurídica de les llengües com un requeriment indefugible, mediatitzat pels nivells de decisió territorial; i va assenyalar, a propòsit de tres situacions concretes i representatives –Finlàndia, Bèlgica i els Països Baixos, i els països de l'Est d'Europa– la interrelació de tres principis fonamentals: el dret d'adquisició de les llengües fonamentals, el dret d'adquisició d'una llengua de comunicació internacional; i el dret a conservar i desenvolupar les llengües minoritàries.

La gestió del plurilingüisme a Europa, coordinada per Josep Palomero, amb la participació de François Grin, Miquel Strubell, Antoni Milian, Maite Puigdevall va remarcar una de les paradoxes més grans en la situació de les llengües: la consideració del reconeixement *de dret* (d'una part) de la diversitat, i la utilització *de fet* de tres llengües en les institucions europees: l'anglès, el francès i l'alemany; i, per tant, la problemàtica relació entre Europa com a conjunt i els Estats-nació.

L'estatus de les llengües d'Espanya, coordinada per Verònica Cantó, va caracteritzar les diversitats de l'estatus de les llengües de l'Estat, comparades entre elles, i en relació amb el castellà. L'anàlisi comparada va comptar amb la participació d'Anxo Lorenzo sobre qüestions de planificació i gestió de la política lingüística del gallec d'Alberto López Basaguren sobre el basc a la Comunitat Autònoma Basca, i Iulen Urbiola a la Comunitat de Navarra; i de Joaquim Torres sobre el català a Catalunya, i Joan Melià a les Illes Balears.

Els drets lingüístics en l'àmbit espanyol: nous plantejaments, coordinada per Lluís Meseguer, amb la participació de Juan Carlos Moreno, Bartomeu Colom, Josep Ochoa, Maria Teresa Turell, i Francisco Moreno, va fixar-se en la convivència de diferents polítiques lingüístiques en el marc espanyol, referides a cada llengua, i la situació de la llengua castellana, des del punt de vista del seu estatus i també de la projecció internacional.

L'estatus del valencià, coordinat per Josep-Lluís Doménech, amb la participació de Vicent Tortosa, Manuel Alcaraz, Brauli Montoya, Oto Luque, Rafael Castelló i Vicent Pitarch, va posar en relació l'estatus legal i públic de la llengua i la seua problemàtica percepció social, filològica i psicosocial i sociolingüística per part dels diversos col·lectius socials, en relació a la comunicació, l'educació i la integració dels corrents migratoris.

Els drets lingüístics en l'àmbit valencià: nous plantejaments, coordinada per Antoni Ferrando, amb la participació de Xavier Sanjuán, Diego Gómez, Alfons Esteve i Toni Mollà, va plantejar respostes i alternatives de resposta a la problemàtica situació institucional i social de la llengua, vinculant els processos de política lingüística a la resta de llengües de l'Estat, en reconeixement de la comunitat lingüística del català/valencià i de les desigualtats jurídiques i institucionals actuals al si dels seus diversos territoris.

La institució convocant, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, havia publicat i presentà públicament un *Llibre Blanc de l'Ús del Valencià* (2 volums, 2004, 2008), amb una exhaustiva enquesta i un conjunt de valoracions qualitatives sobre els usos de la llengua. I, amb el Simposi ressenyat ara, la Institució lingüística valenciana comprovava la importància de coordinar els seus esforços amb els organismes acadèmics de referència, com l'Institut d'Estudis Catalans, i les altres Acadèmies i entitats vinculades a les llengües gallega i basca, i més en general, institucions com la Real Academia Española, l'Institut Cervantes, i qualsevol òrgan que pugui col·laborar a fer efectiva la plenitud dels drets lingüístics en una societat multilingüe i sotmesa a transformacions en tots els nivells d'ús de la llengua i la literatura.

LLUÍS MESEGUER
Universitat Jaume I
Acadèmia Valenciana de la Llengua
Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana